W NUTKOWIE GRAMY DŹWIĘKI GAMY

RENATA PASYMOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program edukacji wczesnoszkolnej w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy"

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

Warszawa 2019

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Karczewska-Gzik
Recenzja merytoryczna – mgr Maria Ferenc
mgr Jadwiga Iwanowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
mgr Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Czas trwania zajęć:
2 godz. lekcyjne.

Temat:
W Nutkowie gramy dźwięki gamy.

Cele główne:
- uświadomienie uczniom, czym jest gama i jak wygląda notacja muzyczna,
- wdrażanie dzieci do wysłuchania różnicy w wysokości dźwięków,
- kształcenie umiejętności realizacji dźwięków przez różne wartości nut, a także zapisu ich w pięciolinii,
- doskonalenie gry na dzwonkach,
- wyzwalanie potencjalnych możliwości uczniów i wzmacnianie ich mocnych stron,
- stymulowanie i usprawnianie funkcji percepcyjno-motorycznych.

Cele operacyjne – uczeń:
- usłyszy różnicę w brzmieniu dźwięków, zlokalizuje miejsce nut na pięciolinii, zapisze nuty, zrealizuje dźwięki na dzwonkach z uwzględnieniem różnych wartości nut, poprawnie uderzy pałeczką w sztabki dzwonków, skoncentruje się na zadaniu, zapanuje nad emocjami, będzie skoordynowany.

Metody:
waloryzacyjne, pracy we współpracy, gra na instrumencie, drama narracyjna.

Formy pracy:
zbiorowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:
dzwonki, taśma papierowa do wykonania pięciolinii, symbole nut, pięciolinia dla każdego ucznia i wycięte z papieru całe nuty z nazwami solmizacyjnymi.

Przebieg zajęć:
1. **Zapoznanie z tematem i celami zajęć, określenie NaCoBeZU –** wygrywanie i identyfikacja dźwięków gamy, zapis nut na pięciolinii, koncentracja na zadaniu.
2. **Zabawa ruchowa na pięciolinii –** identyfikowanie pola i kolejnych linii. Nauczyciel przykleja pięciolinię do dywanu za pomocą taśmy budowlanej i numeruje linie. Przedstawia pola i ich kolejność. Uczniowie stają na liniach lub w polu w zależności od tego, co poleci dyrygent **Nutka**.
3. **Opowieść o dźwiękach gamy.** Uczniowie siadają po jednej stronie pięciolinii przy linii numer jeden. Nauczyciel losowo przydziela dzieciom nazwy solmizacyjne: „do", „re", „mi", „fa", „sol", „la" „si", „do". **Nutka** snuje opowieść: „Pewnego razu

dźwięki w Nutkowie szalały i ogromnie hałasowały. Każda dźwięczała, jak tylko chciała, bo inaczej nie umiała. Wreszcie je zebrałam i dokładnie wysłuchałam. Wciąż tylko brzmiały, bo czym się pochwalić miały? *(Prezentacja* dźwięku za pomocą instrumentu*).* Jeszcze obrazu im brakowało, by się muzykom dobrze czytało. Teraz złączę obie dłonie, w taki sposób dźwięk ochronię! *(Następuje prezentacja znaku całej nuty).* Tak, to będzie całej nuty znak! Ustawiłam je w kolejności, w zależności od wysokości. W pięciolinii umieściłam, którą kluczem otworzyłam. *(Należy położyć na początku pięciolinii klucz wiolinowy).* Linię albo pole na mieszkanie przydzieliłam. *(Zaczynamy celowo od »re«. Dziecko naśladuje dźwięk instrumentu i śpiewa swoją sylabę, a za chwilę razem z nim dźwięk realizuje cała klasa. Następnie dziecko reprezentujące odpowiedni dźwięk staje w pięciolinii w miejscu wyznaczonym przez* ***Nutkę****. I tak aż do górnego »do«).* Co to? Co? Znowu »do«? *(Gramy dolne »do«).* Jest między wami w wysokości różnica i to mnie zachwyca. Tylko gdzie cię umieścimy? Specjalną linię dla ciebie stworzymy. Będziesz dolne, boś na dole, a nad tobą dla »re« pole. Oto ośmiu dźwięków gama. Jestem dumna z siebie sama. Teraz wszyscy gramy dźwięki mojej gamy! *(Uczniowie spontanicznie grają kolejne dźwięki na dzwonkach)".*

4. **Prezentacja chwytu pałeczki i sposobu uderzania o płytkę.** Ćwiczenia praktyczne.
5. **Zapis kształtu całej nuty.** Uczniowie robią z obu dłoni muszelki, łączą je i obserwują kształt. W rytmie muzyki piszą nutki na kartce z bloku**,** następnie podają dalej i wodzą po znakach wykonanych przez kolegę itd.
6. **Umieszczenie nut w pięciolinii, czyli na linii lub w polu. Porządkowanie informacji.** Uczniowie stają przed pierwszą linią i obserwują położenie kolejnych dźwięków gamy. Następnie bawią się swoją gamą na ławce, układając całe nutki w odpowiednich miejscach i kolejności. Śpiewają przy tym gamę.
7. **Pisanie nut w powiększonej pięciolinii**. Uczniowie samodzielnie piszą całe nuty w odpowiednich przestrzeniach pięciolinii.
8. **Gra na dzwonkach połączona z czytaniem dźwięków gamy**. Uczniowie integrują obraz z dźwiękiem, patrząc na kolejne osiem nut.
9. **Podsumowanie zajęć**. Uczniowie dzielą się wrażeniami i dokonują samooceny, mając na uwadze koncentrację na zadaniu.
10. **Ocena zaangażowania uczniów niezależnie od efektu**.

Komentarz metodyczny

Rymowana drama narracyjna to metoda wsparcia uczniów ze SPE. Przekazywanie wiedzy połączone ze skojarzeniem jest wtedy efektywniejsze.